

Maaseutuverkoston toimintasuunnitelma 2024

Sisällys

1 MAASEUTUVERKOSTO: INNOVAATIOITA, INSPIRAATIOITA JA TIEDONVIRTAA	3
1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet	3
1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä.....	5
1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023-2027	5
1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä	6
2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA KÄYTÄNNÖSSÄ	8
2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista.....	8
2.2 Laatu ja vaikuttavuutta CAP-suunnitelmien toimeenpanoon	12
2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen	13
2.4 Tuloksia ja tietoa CAPin toteutuksesta.....	14
2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä.....	15
2.5.1 EIP-AGRI ja muu innovaatiotoiminta	15
2.5.2 AKIS-verkoston toiminnan tukeminen	16
2.5.3 Hyvät ideat jakoon.....	17
2.6 Toiminnan arvioinnin välineet.....	17
3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN	19
3.1 Viestintä.....	19
3.1.1 Temaattiset viestintäverkostot	20
3.1.2 Verkkosivustot ja sosiaalinen media	20
3.2 Koulutus.....	21
3.2.1 Neuvojen täydentävä koulutus.....	22
3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot	23
4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA	26
Liitteet.....	30

1 MAASEUTUVERKOSTO: INNOVAATIOITA, INSPIRAATIOITA JA TIEDONVIRTAA

Maaseutuverkosto on Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämistä edistävä verkosto, joka mahdollistaa laajan tiedon-, kokemuksen- ja menetelmien vaihdon sekä lisää vuoropuhelua paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Maaseutuverkoston tehtävänä on toimintansa kautta edistää EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden toimia erityisesti lisäämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston toimijoiden kesken. Keskeistä on, että potentiaaliset tuensaajat ja suuri yleisö ovat tietoisia kehittämissuunnitelmien mahdollisuuksista ja tuloksista. Maaseutuverkostotoiminta edesauttaa myös hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä toimijoiden keskuudessa. Toiminnan koordinoijana ja mahdollistajana toimii Ruokavirastoon sijoitettu maaseutuverkostoyksikkö.

Toimintasuunnitelmassa määritellään maaseutuverkostotoiminnan painopistealueet ja tavoitteet vuodelle 2024. Toimintasuunnitelmassa esitetään toimintamallit, joiden kautta tavoitteet sekä toiminnan arvioinnin mittarit saavutetaan. Myös maaseutuverkoston koulutussuunnitelma esitetään tapahtumakokonaisuuksittain toimintasuunnitelman liitteenä (ks. Liite 3.). Maaseutuverkosto.fi-tapahtumakalenterissa on koulutusajankohdan mukaisesti nähtävissä koulutustapahtumien tarkempi ohjelma ja muu koulutukseen liittyvä informaatio, paitsi silloin, kun koulutus ei ole avoin kaikille. Myös koulutusmateriaali ja tapahtumasta tarpeen mukaan kuvattu videotallenne taltioidaan maaseutuverkosto.fi:n tapahtumakalenteriin tai maaseutuverkoston Youtube-kanavalle.

1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet pohjautuvat Manner-Suomen ja Ahvenanmaan EU:n maatalouspolitiikan (CAP) rahoituskauden tavoitteisiin ja painopisteisiin, joiden puitteissa:

1. Varmistetaan älykäs, kestävä ja monipuolinen maatalousala, jolla parannetaan elintarviketurvaa
2. Tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita
3. Lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta
4. Sekä läpileikkaavana tavoitteena, jossa päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä.

Maaseutuverkoston EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023-2027 toimintasuunnitelmassa tärkeimmiksi tavoitteiksi on määritelty:

1. Lisätä asiaankuuluvien sidosryhmien osallistumista CAP-strategiasuunnitelman toimeenpanoon ja tarvittaessa myös suunnitteluun.
2. Parantaa CAP-suunnitelmien toimeenpanon laatua ja suoritusperusteisen toimeenpanomallin toteuttamista.
3. Lisätä yleisön ja tuensaajien tiedonsaamista CAP-suunnitelmasta ja rahoitusmahdollisuuksista.
4. Edistää maatalouden ja maaseudun kehittämisen innovaatioita ja tukea kaikkien sidosryhmien osallistumista, osaamista ja tiedonsaamista sekä sidosryhmien välistä vuorovaikutusta ja vertaisoppimista.
4. Edistää seuranta- ja arviointivalmiuksia sekä CAP-suunnitelmien tulosten levittämistä

Vuoden 2024 maaseutuverkostotoiminnan painopisteet:

- Uuden rahoituskauden käynnistämiseen liittyvien toimenpiteiden tukeminen
- Ohjelmakauden 2014-2022 tulosten esiin nostaminen
- Ympäristö ja ilmasto
- Innovaatioyhteistyö
- Teemoittaiset vaikuttavuuspolut

Viestinnällä on tärkeä rooli maaseutuverkoston toiminnassa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Viestintään panostetaan rahoituskaudella laajasti, ja se huomioidaan kaikilla ohjelmatyön osa-alueilla. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023-2027 viestinnän tavoitteina on, että EU:n maatalouspolitiikan rahoituksen mahdollisuudet ymmärretään ja tuensaajat osaavat hakea ja hyödyntää rahoitusta, ja että suomalaiset ymmärtävät elinvoimaisen maaseudun ja kestävän ruoantuotannon merkityksen koko Suomelle.

Viestinnän päämäärää tukee neljä tavoitetta:

1. Tuensaajat saavat tiedon oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi
2. Uudet tuenhakijat löytävät rahoituksen pariin
3. Kansalaiset ja sidosryhmät ymmärtävät rahoituksen tavoitteet, tulokset ja vaikutukset
4. Toimivien kumppanuuksien avulla tavoitetaan uusia ja keskeisiä kohderyhmiä

Viestinnän painopisteitä vuonna 2024;

- Ympäristö ja ilmasto
- Vaikutukset ja vaikuttavuus, tulosviestintää ja vaikuttavuusviestintää Leader- ja ELY-vaikuttavuustyöstöjen luvuista

- Selkeä kieli, mm. tukiviestinnän termit

1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä

Teemoja toteutetaan maaseutuverkostotoiminnassa yhteistyönä muun muassa ministeriöiden, Ruokaviraston, ELY-keskusten, Leader-ryhmien sekä kuntien ja muiden ohjelman parissa toimivien tahojen kanssa. Maaseutuverkosto tukee valittuja teemoja tarjoamalla toimijoille niihin liittyviä työkaluja, verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja käytännön hyviä esimerkkejä maaseutuohjelman mahdollisuuksista. Valittuja teemoja ja toiminnan painopisteitä voidaan toteuttaa teemaryhmätöiden kautta, verkostokoordinaattorin vetämänä tai ostopalveluna hankitun koordinaattoritöiden kautta. Mahdollisuuksia on hyvin monimuotoiseen temaattiseen toimintaan. Temaattista toimintaa on mahdollista toteuttaa myös kansallisen ja kansainvälisen fokusryhmätöiden muodossa. Maaseutuverkostoyksikkö tukee myös kansainväliseen teemaryhmätöiden liittyvää maaseutuverkoston jäsenten osallistumista kansainvälisen (kv)-palvelupakettitöiden kautta. Vuoden 2024 viestintä keskittyy teemakampanjoiden lisäksi vaikutusten ja vaikuttavuuden esiin nostamiseen, tulos- ja vaikuttavuusviestintään Leader- ja ELY-vaikuttavuustyöstöjen luvuista sekä selkeän kielen käyttöön mm. tukiviestinnän termeissä. Lisäksi viestinnässä toteutetaan kampanjoita viestintäsuunnitelman mukaisesti. ks. Liite 4.

Vuoden 2020 aikana maaseutuverkostotoiminnassa tehtiin iso digiloikka. Virtuaaliset seminaarit ja erilaiset työskentelyalustat tulivat jokapäiväisiksi työvälineiksi. Vuoden 2024 aikana virtuaalisten välineiden hyödyntämistä kehitetään edelleen. Maaseutuverkoston digitaalisen verkostoalustan (Maaseutuverkosto.fi) ja siihen liittyvän hankerekisterin käyttöä edistetään. Uutena työkaluna kehitetään ja julkaistaan AgriHubin kanssa materiaali/tietopankki, johon kannustetaan hanketoimijoita viemään hankkeidensa keskeisiä tuloksia. Suunnitelmissa on, että materiaalit voidaan linkittää hankekorttiin. Uudistettu Maaseutu.fi-sivusto on otettu käyttöön. Kävijämäärät sivustolla ovat lisääntyneet kuukausittain. Lisäksi kokeillaan ja kehitetään uusia toimintakonsepteja, jotta kynnys maaseutuverkoston toimintaan entisestään madaltuu. Virtuaaliset toimintatavat mahdollistavat entistä paremmin myös Euroopan maaseutuverkoston toiminnan hyödyntämisen. Maaseutuverkosto edistää myös tekoälyn hyödyntämistä toimeenpanon laadun parantamisessa yhdessä Ruokaviraston kanssa.

1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023-2027

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä ovat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Uuden EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden alussa myös kauden toimintojen käynnistämiseen panostetaan maaseutuverkostotoiminnassa vahvasti. Viestinnän rooli edelliseen

ohjelmakauteen verrattuna korostuu entisestään. Alueviestijäverkoston toiminnan käynnistämistä, koulutusta ja koordinoitua toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Alueviestijäverkoston toiminta on jo päässyt hyvään vauhtiin uuden kauden alussa. Viestijöitä koulutetaan ja viestintäverkostotoimintaa kehitetään maaseutuverkostoyksikön koordinoimana. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023-2027 mahdollisuuksien esiin tuominen maaseutualueiden kehittämisessä sekä hyvien käytäntöjen välittäminen konkreettisten esimerkkien kautta on entistä tärkeämpää.

Maaseutuverkoston toimintaa kehitetään ja luodaan toimivia rakenteita alueellisella, maakunnallisella, kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Toiminnassa panostetaan jo olemassa olevien alueellisten verkostojen tukemiseen, mukaan lukien viestintäverkosto ja uusien perustamiseen sinne, missä niillä on tarvetta ja mahdollisuutta syntyä. Kansallisen maaseutuverkoston rakenteita tuetaan toimintaa palvelevilla työkaluilla ja tapahtumilla. Kansallisen maaseutuverkoston toimintaan haetaan vahvuutta myös temaattisesta ja toiminnallisesta yhteistyöstä kansallisella ja myös kansainvälisellä tasolla naapurimaiden kanssa.

Maaseutuverkostotoiminnan puitteissa edistetään jo käyttöön otettua verkostoalustaa (maaseutuverkosto.fi), jonka kautta maaseutuverkoston toimijat voivat luoda kontakteja keskenään, etsiä kehittämistoimintaan asiantuntijoita ja esitellä laajemmin omaa hanketoimintaansa sekä tuoda koko verkoston tietoisuuteen omat koulutuksensa ja muut tilaisuudet. Alustalla edistetään myös laajempaa rahastojen välistä yhteistyötä hankerekisterin kautta meri- ja kalatalousverkoston kanssa mahdollistamalla alustan hankerekisteri myös meri- ja kalatalousrahaston käyttöön. Maaseutuverkostotoiminnassa kehitetään aktiivisesti metodeja ja työkaluja myös maaseutuverkostotoiminnan vaikuttavuuden arviointiin ja toiminnan itsearviointiin. Toiminnan itsearviointia toteutetaan vuosille 2024-2025 tehtävän itsearviointisuunnitelman pohjalta. Itsearviointia tullaan edistämään myös toimeenpanon laadun parantamisen puitteissa CAP-kauden Hyrrä järjestelmän muutosten itsearvioinnin työpajoilla. Näin varmistetaan muutosten yhteydessä tehdyn kehitystyön kokemusten siirtyminen myös seuraavan kauden muutostöiden tueksi. Vuonna 2024 toteutetaan maaseutuverkostotoiminnan kauden 2014-2022 loppuarviointi osana teknisen avun arviointia.

1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä

Maaseutuverkoston toimintaa ohjaa ja linjaa maa- ja metsätalousministeriön asettama ohjausryhmä ks. Liite 1. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskaudella 2023-2027 ohjausryhmään kuuluu 11 varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenensä, 5 pysyvää asiantuntijaa sekä esittelijä ja sihteeri. Ohjausryhmän toiminnassa painottuu vuosittaisen maaseutuverkoston toimintasuunnitelman sisällön linjaus ja konkreettisten tavoitteiden asettaminen. Ohjausryhmä

hyväksyy vuotuisen toimintasuunnitelman ja seuraa toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden maaseutuverkoston ohjausryhmä valittiin ja nimitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimesta alkuvuodesta 2023 ja se aloitti toiminnan järjestäytymiskokouksen myötä maaliskuussa 2023.

Vuoden 2024 aikana ohjausryhmän alaisuuteen perustetaan kaksi fokusryhmää, Ruotsinkielisen ja Ahvenanmaan verkostotoiminnan edistämiseen sekä ympäristö ja ilmasto teeman yhteyteen. Fokusryhmien jäsenet kootaan teemaan liittyvällä avoimella haulla. Ryhmän toimintaa koordinoi maaseutuverkostoyksikön verkostokoordinaattori. Ryhmä kokoontuu 3-4 kertaa toimintavuoden aikana. Ryhmien tavoitteina on suunnitella teemojen puitteissa maaseutuverkoston toimintaa teemojen puitteissa.

2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA KÄYTÄNNÖSSÄ

Maaseutuverkostoyksikön päätehtävä on maaseutuverkostolle laaditun toimintasuunnitelman mukaisen työn koordinointi ja toteutuksen aktivointi. Tällä edistetään maaseutuverkostolle aiemmassa luvussa 1.1 esitettyjen tavoitteiden saavuttamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi maaseutuverkostoyksikkö toimii sekä aktiivisena toimijana että monipuolisena mahdollistajana.

Maaseutuverkoston vuotuisessa toimintasuunnitelmassa on teknisen avun asetuksen mukaan esitettävä ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

1. Kuvaus maaseutuverkoston ja maaseutuverkostoa koordinoivan yksikön toiminnasta sinä vuonna, jota suunnitelma koskee
2. Rahoitussuunnitelma sille vuodelle, jota suunnitelma koskee. Maaseutuverkostoa koordinoiva yksikkö laatii maaseutuverkostotoiminnasta vuosikertomuksen, jossa kuvataan edellisen vuoden toimintasuunnitelman toteutuminen.

Maaseutuverkostoyksikkö tarjoaa maaseutuverkoston toimijoiden työn tukemiseksi ja aktivoimiseksi työkaluja monipuoliseen verkostotoimintaan. Yhtenä työkaluna ovat palvelupaketit, joita tarjotaan verkostotoimijoiden tarpeisiin esim. koulutusten ja koulutusmatkojen sekä kv-toiminnan edistämiseen. Tarkemmat kuvaukset palvelupaketeista ovat liitteessä 5.

Seuraavassa esitetään tarkemmin maaseutuverkoston toimet kunkin maaseutuverkostolle asetetun tavoitteen saavuttamiseksi

2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista

Maaseutuverkostoyksikkö varautuu auttamaan maa- ja metsätalousministeriötä, Ruokavirastoa sekä ELY-keskuksia, kuntien yhteistoiminta-alueita (YT-alue) ja Leader-ryhmiä uuden maaseutupolitiikan strategiakauden aloitukseen liittyvissä toimissa.

ELY-keskusten ja YT-alueiden osalta kiinnitetään edelleen erityistä huomiota toiminnan kehittämisen suhteen ja eri asiantuntijaryhmien tarpeiden huomioimiseksi.

Maaseutuverkostoyksikkö järjestää ELY-keskusten eri asiantuntijaryhmille sekä YT-alueille yhteisiä tapaamisia ja tilaisuuksia kasvokkain ja virtuaalisesti ja varautuu tukemaan ELY-keskuksia ja YT-alueita alueellisten suunnitelmien jalkauttamisessa ja niistä viestimässä. YT-alueiden parissa tapahtuvissa toimissa tuetaan myös yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaan liittyvien 1. pilarin toiminnan tavoitteita.

Maaseutuverkostoyksikkö järjestää myös Leader-ryhmien työntekijöille ja hallitusten jäsenille koulutus- ja verkostotilaisuuksia. Painopisteinä vuonna 2024 on uuden vaikuttavuuden mittaamisen toimintamallin jalkauttamisen tukemin, kansainvälisen työn edistäminen sekä Leader-ryhmien työhyvinvoinnin edistäminen.

Alueverkostojen kehittämisen osalta panostetaan YT-alueiden/kuntien aktiivisempaan osallistumiseen maaseutuverkoston toimintaan. Vuonna 2023 Ruokaviraston kumppanikyselyssä selvitettiin YTA-alueiden toiveita siitä, miten maaseutuverkostoyksikkö voisi tukea YT-alueita/kuntia. Eniten tarvetta nähtiin viestinnällisen yhteistyön ja etenkin viljelijäkoulutusten järjestämisen tukemisessa, alueellisessa verkostoitumisessa sekä koulutusten ja tapahtumien järjestämisessä. YTA-päälliköillä on olemassa ns. “inforyhmä”, joka kokoontuu säännöllisesti ja sen tarkoitus on toimia ajankohtaisten asioiden keskustelu- ja tiedonvälitysryhmänä. Ryhmä toimii myös maaseutuverkoston YTA-yhteistyön “fokusryhmänä”, jossa nostetaan esiin ja suunnitellaan YT-alueille tarkoitettujen tapahtumien, koulutusten ja muiden verkostotoimien sisältöjä. Myös vuoden 2023 aikana aloittaneet alueelliset maaseutuviestinnän koordinaattorit vahvistavat alueellisia viestintäverkostoja ja lisäävät toimijoiden välistä yhteistyötä.

De svenskspråkiga anställda inom SA-områden samlades för första gången till en gemensam nätverks- och utbildningsträff på hösten 2023 där det konstaterades att det finns ett behov att även framöver samla speciellt de svenskspråkiga SA-anställda från Svenskfinland och Åland till en gemensam samarbets, utbildnings- och nätverksträffar på svenska. Följande nätverksträff planeras till hösten 2024.

Euroopan komissio julkaisi kesäkuussa 2021 pitkän tähtäimen vision EU:n maaseutualueille vuoteen 2040. Vision toimeenpano on EU:ssa ja jäsenvaltioissa työlliställä tulevana vuosina. Maaseutuverkosto osallistuu omalta osaltaan vision eteenpäin viemiseen Suomessa ja on mukana myös Euroopan maaseutuverkostossa vision toimeenpanon jatkokeskusteluissa. Erityistä huomioita vision jalkauttamisessa kiinnitetään huomioita maaseutualueilla asuviin nuoriin, jotka osallistuivat aktiivisesti myös Suomen vision työstämiseen. Jatkuvuutta tuetaan maaseutuverkossa myös panostamalla nuoriin maaseudun kehittäjiin.

Lisäksi maaseutuverkostoyksikkö tukee nuoriso-Leader-työtä tekeviä Leader-ryhmiä ja työntekijöitä verkottamalla Leader-työntekijöitä Suomessa ja ulkomailla, tukemalla koulutusten ja tapaamisten järjestämistä sekä tarjoamalla Leader-ryhmien käyttöön yhtenäisen nuoriso-Leader-ilmeen. Vuoden 2024 aikana Suomessa tullaan järjestämään yhteistyössä EU-komission sekä CAP Implementation Contact Pointin kanssa Euroopan laajuinen nuoriso-Leader tapaaminen. Vuonna 2024 kootaan eri puolilla Suomea tavalla tai toisella Leader-toiminnassa mukana olevia nuoria yhteen jakamaan kokemuksia ja ideoita sekä saamaan uutta

intoa. Tapahtumat toteutetaan yhteistyössä kansallisen, Leader-työntekijöistä koostuvan Leader-verkoston ja sen koordinaatioryhmän kanssa.

Det har hittills inte funnits någon verksamhet på svenska ur ett LEADER-ungdomsperspektiv. Ett mindre svenskspråkigt LEADER-ungdomskamp kunde därför ordnas även på svenska år 2024.

Under övergångsperioden 2021–2022 fungerade en svenskspråkig temagrupp på temat “Smarta landsbygder i Svenskfinland och i Norden” som samlade landsbygdsaktörer från Svenskfinland och Åland. Från och med 1.1.2023 finns en svenskspråkig nätverkskoordinator anställd vid Landsbygdsnätverket för att utveckla den svenskspråkiga servicen som helhet, arrangera svenskspråkiga utbildnings- och nätverkstillfällen och samverka med de övriga nätverkskoordinatorerna kring deras teman för att möjliggöra nya samarbeten och koncept. Samverkan med speciellt Sveriges Landsbygdsnätverk är viktig med tanke på att hitta win-win möjligheter gällande svenskspråkig utbildning och nätverkssamarbete. Ett finskt-svenskt nätverk möts med jämna mellanrum för att diskutera gemensamma frågor. Även nordiskt samarbete ingår i den svenskspråkiga helheten. Samarbete med speciellt Nordregio är viktigt. Samefrågor kommer att speciellt lyftas fram under hösten och potentiella gemensamma åtgärder diskuteras inom finsk-svenska nätverket.

För att förbättra den svenskspråkiga kommunikationen har ett svenskspråkigt kommunikationsnätverk inlett sitt arbete på våren 2023. Under hösten 2023 utarbetades strategiska riktlinjer för den svenskspråkiga kommunikationen. Arbetet bör fortsätta inom ramen för det svenskspråkiga kommunikationsnätverket. Fokus kommer att ligga år 2024 på att utarbeta speciella influencer-kampanjer på svenska gällande olika stödmöjligheter, utveckla nya lärodomar hur man bättre kan kommunicera på två språk på främst sociala medier samt samarbeta med det finska kommunikationsnätverket kring en gemensam nätverks- och utbildningsresa till Åland i juni 2024.

Den 24–25.10 samlades de svenskspråkiga anställda inom SAO-områden (YTA-områden) från Svenskfinland och Åland för första gången till nätverks- och informationsträff på svenska. Det finns önskemål om att dylik verksamhet kan fortsätta år 2024.

Smarta byar och landsbygder är ett tema som speciellt intresserar de svensktalande områdena i Finland. Nätverkskoordinatorn samverkar till denna del speciellt med motsvarande aktörer på finska sidan och med Norra Sverige där flera satsningar gjorts för att utveckla digitala lösningar och koncept på landsbygden. Svensk- och tvåspråkiga utbildningstillfällen, nätverksträffar och morgonkaffestunder online kring smarta byar konceptet kommer att fortsätta år 2024.

Landsbygdsnätverkets representanter fortsätter att besöka Åland 1-2 gånger/ år för att diskutera olika önskemål och behov speciellt med representanter från Ålands landskapsregering samt Lokalkraft LEADER Åland. Även andra samarbetspartners på Åland inbjuds till en nätverksträff på Landsbygdscentrum. Landsbygdsnätverket stöder och deltar även i Ålands landsbygdsgala den 2.3.2024.

För att få inspel till nätverksverksamheten från speciellt de svenskspråkiga områdena i Finland, tillsätts en fokusgrupp som sammankommer 2-3 gånger per år. Medlemmarna i fokusgruppen kunde dels sökas genom en öppen inbjudan (påvisa intresse), dels genom riktade inbjudningar för att garantera en viss geografisk spridning och intresseinriktning.

År 2024 genomförs flera landsbygdsriksdagar. Sveriges landsbygdsriksdag arrangeras den 24-26.5 i Nyköping. Sveriges landsbygdsriksdag är ett bra tillfälle att nätverka på för deltagare från Finland samt delta och höra vad som speciellt är aktuellt gällande landsbygdsfrågor i vårt grannland. Finlands landsbygdsparlament arrangeras i Nurmes den 26-28.9 där även vissa föreläsningar eller workshops arrangeras på svenska. I oktober (preliminärt den 23-24.10) arrangeras den finlandssvenska landsbygdsriksdagen i Österbotten. Landsbygdsnätverket stöder och deltar även i dessa landsbygdsriksdagar.

Målsättningen är att arrangera två nätverksmorgnar på svenska, en på vårvintern och en på hösten. Dessa nätverksträffar på svenska möjliggör också deltagande från Sverige och vi kan därför diskutera och lyfta fram för oss viktiga teman ur en landsbygdssynvinkel.

Den svenskspråkiga nätverkskoordinatören jobbar som en integrerad del av den finska nätverksverksamheten. När möjligheter ges och behov föreligger ordnas separata svenskspråkiga nätverksträffar och evenemang vid sidan av de finska evenemangen. Även kompletterande verksamhet arrangeras på svenska som till exempel ett svenskspråkigt informationswebinarium gällande Närmatsdagen. Det finns ett speciellt önskemål att samla mathanverkare från Svenskfinland och Åland till en nätverksträff med t.ex. föreläsare från Sveriges nationella resurscentrum för mathantverk (Eldrimmer). Finland kunde ta modell av Sverige till denna del eftersom det inte finns något motsvarande i Finland. Även Sveriges landsbygdsnätverk driver egna satsningar inom samma tema, bla. MATtanken och ett utbyte eller samverkan mellan Finland och Sverige har efterfrågats.

I Sverige (speciellt Jämtland) jobbar man med intressanta beredkapsprojekt ur en lokal synvinkel som kallas SOT-punkter (Service- och trygghetspunkter). Samverkan mellan Sverige och Finland kunde gynnas till denna del genom erfarenhetsutbyte, nätverk och ett seminarium för att lyfta fram bästa praxis-projekt. Hittills har olika onlinediskussioner förts men under år 2024 kunde beredkapsfrågor ur en landsbygdssynvinkel ta ett steg framåt. Det är tänkt att temat även kunde lyftas fram på Finlands landsbygdsparlament i Nurmes, genom föreläsningar på svenska.

Ruotsinkielisen verkostotoiminnan vahvistamisen lisäksi rahoituskauden alussa käynnistetään ilmasto- ja ympäristöteemoihin liittyvää koordinaatiota. Ilmasto- ja ympäristö (I&Y) verkostotoiminnan tueksi perustetaan fokusryhmä, joka auttaa verkostoa toiminnan tavoitteiden, painopisteiden sekä toimintasuunnitelman rungon muodostamisessa. I&Y-fokusryhmään avataan haku alkuvuodesta 2024 ja ryhmä toimii vuoden 2024 ajan. Fokusryhmään toivotaan mukaan keskeisimpien sidosryhmien edustajia kuitenkin niin, että ryhmän koko pysyy maltillisena.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelman alustava I&Y –tapahtumalistaus on laadittu sidosryhmien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Toimintasuunnitelmaa voidaan muokata fokusryhmässä havaittujen tarpeiden mukaisesti. Toimintasuunnitelman keskiössä ovat I&Y-hankkeiden yhteistyön edistäminen sekä hyvien käytänteiden jakaminen esimerkiksi hanketreffeillä. Samalla edistetään uusien, innovatiivisten ideoiden ja hankkeiden syntymistä.

Keväällä jatkoyöstetään Vuokrapeltojen kasvukunto –innovaatioleirin satoa. Innovaatioleirillä syntyneitä oivalluksia lähdetään viemään eteenpäin BSAG:n johdolla. Lisäksi vuodelle 2024 on suunnitteilla suurempi kasvokkaintapaaminen: vuoden 2022 Maatalouden ympäristötiedon vaihtopäivät saivat kiitosta ja ne järjestetään uudestaan syksyllä 2024.

Aiempien vuosien tapaan palvelupaketteja hyödynnetään uusien sidosryhmien saamiseksi verkostotoimintaan ja uudentyyppisen toiminnan mahdollistamiseksi.

2.2 Laatu ja vaikuttavuutta CAP-suunnitelmien toimeenpanoon

Toimeenpanon laatu käsitetään maaseutuverkostotyössä laajasti. Se tarkoittaa sekä EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden hallinnollista toimeenpanoa että rahoitettujen toimenpiteiden laatua. Laadun parantaminen nivoutuu tiiviisti maaseutuverkoston järjestämiin koulutuksiin ja hyvien käytäntöjen keräämiseen ja levittämiseen. Käytännön esimerkkejä ja kokemuksia välitetään toimeenpanossa työskenteleville ja samalla lisätään asiakkaiden ja viranomaisten dialogia. Molemminpuolista yhteisymmärrystä lisäämällä pyritään helpottamaan toimeenpanon pullonkauloja ja sujuvoittamaan tukien hakuprosesseja. Koulutusten avulla puututaan havaittuihin kehittämiskohteisiin ja sparrataan niin hallintoa kuin käytännön toimijoita yhä parempiin tuloksiin.

EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden alueellisesta näkyvyydestä ovat vastuussa alueiden toimijat. Maaseutuverkoston tehtävänä on auttaa ja innostaa heitä toimimaan aktiivisesti alueillaan ja myös elää ajassa mukana kehittämistoimien osalta. Viestintä- ja toimijaverkoston, tuetun materiaalin ja toiminnan painopistejattelun avulla pyritään suoraan vaikuttamaan alueiden aktiivisuuteen.

Vuoden aikana maaseutuverkostoyksikkö mahdollistaa samaa työtä tekevien asiantuntijoiden tapaamisia niin virtuaalisesti kuin fyysisiä tapahtumia järjestäen. Maaseutuverkostoyksikkö järjestää tarpeen mukaan ELY-keskusten asiantuntijoille valtakunnallisia tapaamisia asiantuntijaryhmittäin. Suunnitelmissa on mm. ELY-keskusten kehittämisasiantuntijoiden, yritysasiantuntijoiden-, Leader- ja maksatusasiantuntijoiden tapaamiset. Maaseutuhallinnolle (YT-alueet ja ELY-keskukset) järjestetään ajankohtaispäivät tammikuussa 2024. Ajankohtaispäivien painopiste on vertaisoppimisessa, toimeenpanon laadun ja yhteistyön parantamisessa sekä hallintovirkahenkilöiden osaamisen lisäämisessä. Aiempiin maaseutuhallinnon tapahtumiin (ns. Talvipäiviin) selkeänä erona on maaseudun kehittämispuoleen painottuvat työpajat, joissa käsitellään YT-alueiden roolia maaseudun kehittäjinä. Tilaisuudessa nousee myös esiin maaseutuhallinnon tarpeita koulutuksille ja muulle verkostotoiminnalle, ja tätä voidaan hyödyntää verkoston toiminnan suunnittelussa. Leader-päiviä, hallituskoulutuksia ja puheenjohtajatapaamisia jatketaan myös vuonna 2024 sekä virtuaalisten, että fyysisten tapahtumien puitteissa. Ryhmäkohtaiset tapaamiset on koettu tarpeellisiksi oppimisen ja kokemusten vaihtamisen paikoiksi. Myös eri teemojen alla järjestettävät ajankohtaispäivät, jossa osallistujat kokoontuvat joko fyysisesti tai virtuaalisesti yhteen, on koettu tärkeiksi tapahtumiksi. Hanketoimijoille maaseutuverkostoyksikkö on varautunut järjestämään teemallisia hanketreffejä mm. Älykkäät kylät, EIP sekä ilmasto- ja ympäristöteemaisten toimenpiteiden aktivoimiseksi ja toimijoiden verkottamiseksi. Spontaanimpaan asiantuntijoiden tapaamiseen kannustetaan keväällä 2022 julkaistun verkostoalustan asiantuntijatreffit-työkalulla.

Leader-työn osalta on koostettu koulutuspaketti Pinja-alustalle. Koulutuskokonaisuuden tarkoituksena on toimia koulutusmateriaalina Leader-ryhmien uusille työntekijöille ja hallitusten jäsenille. Koulutuskokonaisuutta täydennetään tarpeen mukaan.

Kehittämisohjelman vaikutusten ja vaikuttavuuden parissa tehdään verkostossa laajasti töitä, ja tämän työn tuloksia pyritään hyödyntämään tehokkaasti. Esimerkkien ja hyvien käytäntöjen kautta pyritään tukemaan sekä toimeenpanon laadun, että alueellisen näkyvyyden edistämistä. Lisäksi toiminnan vaikuttavuutta pyritään lisäämään verkostotyön kehittämisen kautta etenkin aluetasolla ja temaattisissa verkostoissa. Yhteiseen hiileen puhaltamalla saadaan toimintaan huomattavasti lisää tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen

EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden viestinnässä panostetaan siihen, että tieto maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista tavoittaa potentiaaliset tuensaajat mahdollisimman hyvin. Tämän saavuttamiseksi on tärkeää, että viestit kulkevat paitsi valtakunnallisella tasolla myös alueellisesti ja paikallisesti. Maaseutuverkostoyksikkö osallistuu viestinnän suunnitteluun

ja toteuttamiseen yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kanssa ja vastaa viestintäverkoston toiminnan koordinoinnista. Tavoitteen saavuttamiseksi on lisäksi tärkeää, että hyväksi viestinnän käytännöksi todettu alueellinen viestintäverkosto toimii EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden puitteissa.

Viestintäverkoston runko koostuu maaseutuverkostoyksikön viestintähenkilöistä, Ruokaviraston ja MMM:n tiedottajista, ELY-alueittain nimetyistä maaseutuviestinnän koordinaattoreista sekä Leader-ryhmien edustajista. Alueelliset viestintäasiantuntijat ovat merkittävä ohjelmaviestinnän resurssi, ja heidän toiminta on viestintäverkoston tavoitteiden kannalta erittäin tärkeää. Tämän lisäksi viestintäverkoston toimintaan otetaan mukaan kattavasti edustajia maaseutuverkoston toimijoista, esim. Mane-verkostosta, Maa- ja kotitalousnaisista, ProAgriasta sekä Suomen Kylät ry:stä. Nykyinen EU:n maatalouspolitiikan rahoituskausi ja verkosto huomioidaan parantamalla viestintäyhteistyötä YT-alueiden/kuntien kanssa. YT-alueille järjestetään koulutusta esimerkiksi tukiviestinnän selkeyttä tukemaan. Jotta maaseudun kehittämisen mahdollisuuden tulevat potentiaalisille tuensaajille tietoon, tulee viestien olla selkeitä ja helposti saatavissa. Viestintä auttaa tiedon muotoilemisessa viestinnällisesti mielenkiintoiseen muotoon sekä etsii ja tarjoaa kanavia tiedon välittämiseksi.

Vuoden 2023 aikana käynnistettiin alueviestijämalli yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa.

Ett svenskspråkigt kommunikationsnätverk har inlett sin verksamhet under våren 2023. Nätverket leds av den svenskspråkiga nätverkskoordinatorn vid Landsbygdsnätverket i samarbete med Jord- och skogsbruksministeriets kommunikationsansvariga. Nätverket samlas till 3-4 träffar per år. I nätverket ingår representanter från de tvåspråkiga NTM-centralerna, SAO-områden, SLC, Ålands landskapsregering, LEADER-grupper samt Livsmedelsverket, Landsbygdsnätverket och Jord- och skogsbruksministeriet.

2.4 Tuloksia ja tietoa CAPin toteutuksesta

Onnistuneen ohjelmatyön edellytyksenä ja tärkeänä ohjelmatoimijoita motivoivana tekijänä on ohjelman toteutuksesta ja tuloksista kertominen. Tavoitteena on välittää kohderyhmittäin räätälöityä tietoa. Suurelle yleisölle edellisen kauden sekä uuden kauden CAP-strategiasuunnitelman merkitystä nostetaan viestinnässä esiin vaikutusten, tulosten ja hyvien esimerkkien kautta. Vaikuttavuutta tuodaan ilmi muun muassa konkreettisilla tarinoilla.

Yksi maaseutuverkoston keskeisistä tavoitteista on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden vaikutusten ja hyvien esimerkkien kartoituksessa ELY-keskukset, Leader-ryhmät ja hanketoimijat ovat avainasemassa.

Esimerkkien keräämistä tehdään myös yhteistyössä mm. valtakunnallisten hankkeiden kanssa siten, että toimijat ovat tietoisia EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden tukemana eri puolilla maata tapahtuvasta toiminnasta välttymään näin päällekkäisen toiminnan tekemisestä. Viestintäverkoston avulla alueiden hyvät esimerkit saadaan osaksi valtakunnallista ohjelmaviestintää ja laajempaan näkyvyyteen. Hankkeissa tuotettujen tuloksien ja hyvien käytänteiden löydettävyyttä parannetaan rakentamalla aineisto/tietopankki maaseutuverkosto.fi -sivustolle yhdessä AgriHubin kanssa. Tietopankki yhdistää jo sivustolla olevan hankerekisterin ja niissä tuotetun tiedon sekä mahdollistaa myös muista rahoitusvälineistä rahoitettujen hankkeiden tulosten tuomisen yhteen paikkaan.

Suomen maaseutuverkosto osallistuu myös vuonna 2024 Euroopan maaseutuverkoston (CAP Implementation Contact Pointin) järjestämään Agricultural and Rural Inspiration Awards – kilpailuun, mikäli sellainen järjestetään. Kilpailun tarkoituksena on nostaa esiin maaseuturahaston tuella toteutettuja hankkeita ja antaa niille euroopan laajuisia näkyvyyttä. Lisäksi Suomen maaseutuverkosto kannustaa mahdollisuuksien mukaan suomalaisia kandidaatteja osallistumaan myös muiden tahojen järjestämiin euroopan laajuisiin kilpailuihin silloin, kun kilpailun teema sivuaa myös CAP suunnitelman teemoja, kuten esimerkiksi laajakaistojen kehittäminen.

Vuoden vaihteessa 2023–2024 Euroopan maaseutuverkosto käynnistää EU-tason EIP-hankekilpailun, johon kannustetaan myös suomalaisia EIP-hankkeita hakemaan mukaan. Hankekilpailua ja sen viestintää hyödynnetään myös kansallisesti nostamalla esiin maaseuturahoituksen EIP-hankemuotoa ja hankkeissa saatuja tuloksia.

2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä

2.5.1 EIP-AGRI ja muu innovaatiotoiminta

Maaseutuverkoston tehtävät tukevat innovatiivisuuden ja uudistushakuisuuden lisääntymistä maaseutuelinkeinoissa. Maaseutuverkoston toiminnassa tiedon välittymisen tehostaminen on keskeistä. Valittavat verkoston toimenpiteet kohdistetaan EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden toimenpiteisiin siten, että niillä kasvatetaan maaseudun innovaatio- ja uudistumispotentiaalia. Puhuttaessa innovaatioita edistävästä toiminnasta, pitää se sisällään myös elinkeinojen uudistumista tukevan toiminnan. Innovaatioiden ollessa läpileikkaava teema, tullaan toimenpiteitä käyttämään laaja-alaisesti, mutta tarvittaessa kohdentamaan rajattuihin teemoihin.

Maaseutuverkoston toimenpiteillä edesautetaan maaseudun toimijoiden tavoitelähtöistä yhteistyötä kaikissa teemoissa. Tämä toteutetaan mm. rakentamalla puitteet innovaatioita

synnyttävälle tapahtumille, lisäämällä edellytyksiä tutkimustiedon jalkauttamiselle, sekä edesauttamalla kontaktien syntymistä myös maaseutuverkoston ulkopuolisiin yhteistyötahoihin yli aluerajojen tai kansainvälisesti. Verkosto tukee kansallisten ja mahdollisesti rahoituskaudella 2023-2027 syntyvien kansainvälisten EIP-ryhmien aktiivista toimintaa EIP-AGRI-verkostossa sekä edistää verkostoitumista muiden kansallisten maatalouden uusiin teknologioihin ja digitalisaatioon liittyvien hankkeiden ja toimijoiden kanssa. Se myös toimii aktiivisesti tukeakseen tiedon välittymistä yli jäsenmaarajojen.

Maatalouden innovaatioryhmien (EIP) hakuja ja käynnistymistä tuetaan virtuaalisin ja fyysisin tilaisuuksin. Vuoden 2024 aikana jatketaan kansainvälisten, temaattisten verkostoitumistilaisuuksien järjestämistä EIP-hankkeille ja muille innovatiivisille hankkeille, ja näihin kutsutaan mukaan myös Horisontti-hankkeita. Vuonna 2024 aloittaville ja käynnissä oleville innovaatioryhmille pidetään kuukausittain ajankohtaistapaamisia virtuaalisesti, missä ryhmät saavat vertaistukea ja voivat kertoa omia ajankohtaisiaan sekä antaa ideoita maaseutuverkostoyksikölle toiminnan tukemiseksi. Alkukesästä on tavoitteena järjestää myös fyysinen EIP-ryhmien tapaaminen, jossa verkotetaan hanketoimijoita keskenään sekä valmennetaan EIP-ryhmiä heille tärkeissä teemoissa, esimerkiksi hanketulosten jalkauttamisessa sekä viestinnässä.

Alkuvuonna 2024 Euroopan maaseutuverkosto toteuttaa EU:n laajuisen EIP-toimenpiteen arviointikyselyn sekä käynnistää EIP-hankekilpailun. Kyselyn tulokset ja hankekilpailun voittajat julkistetaan kansainvälisessä EIP-konferenssissa Portugalissa toukokuussa 2024. EU-tason laajaa EIP-toimenpiteen aktivointia ja viestintää hyödynnetään myös kansallisesti EIP-rahoituksen aktivoinnissa ja hanketulosten esiin nostamisessa.

Lisäksi toteutetaan jo kolmena vuonna järjestetty Innovaatiotori-yhteismessuosasto syksyn 2024 MaatalousKonemessuilla. Innovaatiotorin jatkokehitysmahdollisuuksia kartoitetaan aktiivisesti sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Innovaatiotori on kerännyt laajasti hyvää palautetta ja sitä on esitelty myös kansainvälisesti hyvänä käytäntönä. Tilaisuuksia hyödynnetään myös päättyneiden EIP-ryhmien tuloksien viestinnässä ja jatkohyödyntämisessä.

2.5.2 AKIS-verkoston toiminnan tukeminen

Suomen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa kuvatus AKIS-verkoston toimintaa ja jatkokehittämistä tuetaan esimerkiksi siihen liittyvien tapahtumien järjestelyiden, verkoston sisäisen toiminnan ja työnjaon kehittämisen sekä kansainvälisen benchmarkkauksen osalta.

Rahoitusmahdollisuuksien, tuloksien ja muun innovaatioihin liittyvän tiedon kulun parempaa organisointia ja vastuunjakoja eri toimijoiden kesken edistetään keskeisten sidosryhmien kanssa pidettävissä AKIS-tapaamisissa. Työnjakoa erityisesti rahoitusten tukipalveluiden ja

hanketulosten jalkauttamisen osalta ollaan tarkastelemassa kevään aikana järjestettävällä innovaatioleirillä. Luonnonvarakeskuksen koordinoiman AgriHubin eli maatalousyrittäjien osaamisverkoston tukeminen on AKIS-verkoston rakentumisen ja vahvistumisen näkökulmasta tärkeää. Verkostoalusta on AKIS-kokonaisuudessa isossa roolissa ja se otetaan edelleen jatkokehitystyössä huomioon. Maaseutuverkosto tukee AgriHubin toiminnan ja rakenteiden suunnittelua, jotta päällekkäisen työn määrä saataisiin minimoitua ja verkostotyöhön liittyvää osaamista saataisiin jaettua. Tiedonvaihtoa EIP-hakujen ja EIP-ryhmien toiminnan osalta lisätään myös AKIS-verkostossa, jossa on sovittu, että EIP-aiheita käsitellään jokaisessa AKIS-tapaamisessa. AKIS-verkoston yhtenä tavoitteena on edistää monialaisten hankeverkostojen syntymistä.

Laaja AKIS-verkostokartoitus osana CAP-suunnitelman kauden aikaista arviointia teetetään vuoden 2024 aikana. Tarkoituksena on saada kattavasti selville AKIS-verkoston eri toimijat ja heidän välisensä suhteet sekä maatalouden että maaseudun kehittämisen puolella. Maaseutuverkostoyksikkö tukee arvioinnin toteuttamista esimerkiksi avustamalla arvioinnin kuulemis- ja keskustelutilaisuuksissa sekä arviointitulosten jalkauttamisessa.

2.5.3 Hyvät ideat jakoon

Maaseutuverkosto kerää ja jakaa esimerkkejä innovatiivisista ja liiketoimintaa uudistavista kokeiluista ja piloteista. Myös tietoa epäonnistumisista jaetaan. Jaettujen kokemusten hyötykäytöllä nopeutetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja liiketoiminnan uudistumisprosessia sekä vältetään jo tehtyjen virheiden toistaminen.

Viestinnässä nostetaan esiin myös muuta innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista koskevaa tietoa, mahdollisuuksia ja järjestettäviä tapahtumia. Tämä koskee mahdollisuuksien mukaan myös muiden rahoittajien innovaatioita tukevia aktiviteetteja. Yhteistyötä eri rahoittajien kanssa edistetään yleisesti laajojen hankekokonaisuuksien syntymiseksi.

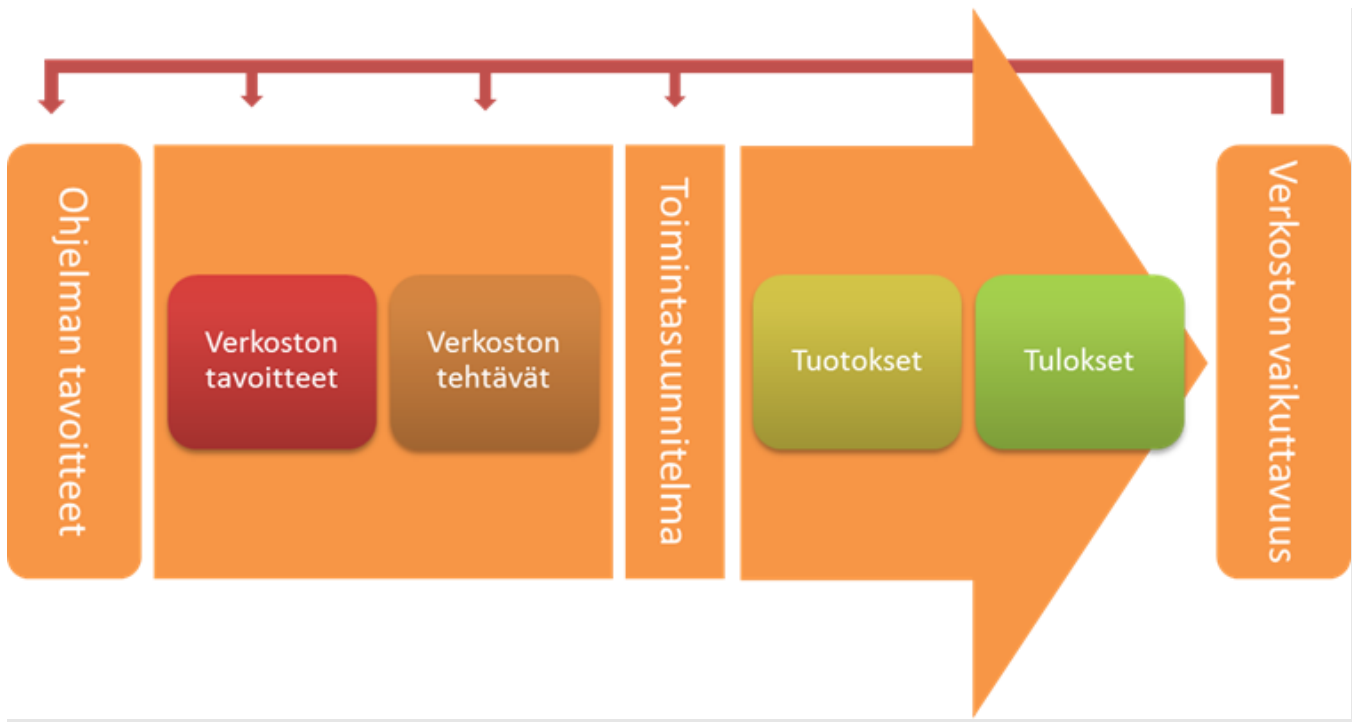
2.6 Toiminnan arvioinnin välineet

Maaseutuverkostolla on toimintasuunnitelman mukaisesti viisi tavoitetta, joiden kautta toteutetaan myös maaseutuverkoston toiminnan arviointia toteutuneen ohjelma- ja siirtymäkauden 2014-2022 osalta osana teknisen avun arviointia vuonna 2024.

Maaseutuverkoston EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden tavoitteet ja niihin liittyvä toiminnan suunnittelu on kuvattu aiemmin luvussa 2 **Maaseutuverkoston toiminta käytännössä**. Arvioinnin pohja-aineistona ovat seurantatiedot, joita verkostopalvelut on kerännyt ja tulee keräämään toimintansa yhteydessä. Arviointiin hyödynnetään myös maaseutuverkostotoiminnasta komissiolle raportoitavia sekä kansallisesti kerättäviä indikaattoreita. Maaseutuverkoston arviointiin liittyvä suunnitelma sekä tarkempi tieto

kerättävistä indikaattoreista ja muista arviointiin vaikuttavista tiedoista on luettavissa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 vaikuttavuuden arviointisuunnitelmassa.

Maaseutuverkostoyksikkö toteuttaa toimintansa itsearviointia erillisen suunnitelman mukaisesti. Maaseutuverkostotoimintaan liittyvä ohjelmakauden 2014-2022 arviointi tullaan toteuttamaan vuonna 2024. Suunnitelmasta ja itsearvioinnin toteutuksesta voi tiedustella maaseutuverkostoyksiköstä.

3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN

3.1 Viestintä

Vuoden 2024 aikana maaseutuverkoston viestinnässä keskitytään toimimaan yhteisten viestinnälle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuodelle on asetettu neljä erillistä tavoitetta:

1. Tietoisuus rahoituksen ympäristö- ja ilmastotoimista on lisääntynyt ja tuonut lisää hakijoita rahoituksen pariin. Ympäristö- ja ilmastoaihe jaotellaan vuoden aikana tarkempiin teemoihin, joita nostetaan esiin kohderyhmä ja ydinviesti vaihdellen. Toteutustavat suunnitellaan teemakohtaisesti, ja ne vaihtelevat kampanjoista arkiviestintään ja viestintäkanavien sisältöjen kehittämiseen.

2. EU:n maaseutu- ja maatalousrahoituksen vaikutukset ovat herättäneet julkista keskustelua. Viestinnässä tuodaan esiin koko rahoituksen vaikutuksia ja kerrotaan maaseudun, maatalouden ja ympäristön yhteydestä koko yhteiskunnan toimintaan. Viestintää tehdään ja suunnitellaan ELY-keskusten ja Leader-ryhmien vaikuttavuustyön pohjalta. Viestinnässä ja Leader-yhteistyössä tehdään myös omia nostoja CAP-tavoitteisiin pohjautuen. Aiheista viestitään faktapohjaisesti ajankohtaisiin ilmiöihin, kuten erilaisiin teemapäiviin tarttuen. Europarlamenttivaalit sekä tukien julkistaminen ovat tärkeitä ajankohtia viestinnälle.

3. Maaseutuviestinnän koordinaattoreiden yhteistyö tehostuu ja päällekkäinen työ vähenee. Maaseutuviestinnän koordinaattoreiden työn ohjauksen keskeinen tehtävä on ohjata yhteistä tekemistä, jotta päällekkäisen työn tekeminen vähenee. Samalla tuetaan viestintäverkoston rakenteita ja perustyötä, sillä toimintamalli on verrattain uusi.

4) CAP-viestinnän kieli on ymmärrettävämpää tuenhakijoille ja -saajille. Vuoden aikana selvitetään merkittävimpiä ongelmia viestinnän ymmärrettävyydessä fokusryhmätestauksen avulla, järjestetään kielenhuollon työpajoja ja koulutusta asiantuntijoille sekä kirkastetaan keskeiset ja hankalat termit yhdessä kumppaneiden kanssa. Myös ruotsinkielisen viestinnän ymmärrettävyyttä kehitetään yhteistyössä ruotsinkielisen viestintäverkoston kanssa.

Vanhan kauden tuloksia ei edelleenkään unohdeta, vaan niitä hyödynnetään edelleen viestinnässä jakamalla esimerkiksi parhaita edellisen kauden esimerkkejä ja kansainvälisissä hankekilpailussa menestyneitä hankkeita. Maaseutu.fi:hin kootaan pysyvä osio vuosien saatossa menestystä saaneille hankkeille.

3.1.1 Temaattiset viestintäverkostot

Teemaattisten viestintäverkostojen avulla vahvistetaan viestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa erityisesti ruotsinkielisen viestinnän sekä kansallisen Leader-toiminnan osalta.

Ruotsinkielisen viestintäverkoston tavoitteena on kokoontua verkossa sekä fyysisesti, ja jatkaa vuonna 2023 aloitettua työtä. Vuonna 2024 ruotsinkielisen viestintäverkoston suunnitteilla on tehdä reissu Ahvenanmaalle tutustumaan ja verkostoitumaan kollegoihin sekä osallistua Ruotsin Maaseutuparlamenttiin toukokuussa sekä suomenruotsalaiseen Maaseutuparlamenttiin lokakuussa. Lisäksi suunnitelmissa on tehostaa ruotsinkielistä vaikuttajaviestintää.

Leader-viestintäverkostotoiminnan tavoitteena on vuoden 2024 aikana toteuttaa vuoden aikana hyödyntää vaikuttavuustyön myötä syntyneitä vaikuttavuusmallia ja toteuttaa kaksi teemakampanjaa. Tämän lisäksi pureudutaan Leader-brändin vahvistamiseen, Leader-toiminta on mukana myös EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksesta teetettävässä tunnettuustutkimuksessa. Lisäksi tavoitteena on kehittää tiedonkulkua verkoston keskuudessa ja varmistaa, että esimerkiksi yhteiset materiaalit ja työkalut päätyvät kaikkien hyödynnettäviksi.

3.1.2 Verkkosivustot ja sosiaalinen media

Maaseutu.fi:n ja Maaseutuverkosto.fi:n kehitystyötä jatketaan vuonna 2024. Niin valtakunnallisia, kuin alueellisia osioita kehitetään entisestään. Maaseutu.fi:n osalta tavoitteena on muun muassa keskittyä sivuston raportoinnin tehostamiseen ja kehittää aluesivuja entistä paremmin alueita palveleviksi. Vuonna 2024 tavoitteena on parantaa myös sivuston hakukonenäkyvyyttä. Maaseutuverkosto.fi:n osalta yksi iso tavoite on tietopankin käyttöönoton lanseeraaminen yhdessä Agrihubin kanssa. Alustan tarjoamia mahdollisuuksia henketyön tueksi markkinoidaan entistä vahvemmin, tavoitteena on lisätä hankekorttien päivitystä.

Maaseutuverkostolla on käytössään valtakunnalliset sosiaalisen median kanavat Facebookissa, Instagramissa, X:ssä, LinkedInissä ja YouTubessa. Valtakunnallisten kanavien lisäksi alueviestijöillä on käytössään alueellisesti hallintoituja sosiaalisen median kanavia.

Sosiaalisen median päivittämisen tukena on sosiaalisen median strategia ja kaikissa sosiaalisen median kanavissa viestitään CAP-tavoitteisiin pohjautuen. Facebookissa Maaseutu – tilaa elämälle -kanavalla ja Instagramissa maaseutufi-kanavalla jaetaan tarinoita ja oivalluksia maaseudulta. LinkedInissä keskitytään erityisesti tapahtumaviestintään ja asiantuntijoiden osaamisen esilletuomiseen. X:ssä tehdään pääasiassa tapahtumaviestintää. YouTubessa on

videokirjasto, jonne kootaan webinaari- ja koulutustallenteita sekä viestinnässä käytettäviä mainosvideoita.

Vuonna 2024 tavoitteena on hyödyntää vahvemmin valtakunnallisen ja alueellisen viestinnän yhteiskäytössä olevaa somehallintatyökalua sisällön jakamiseen ja raportointiin.

3.2 Koulutus

Vuoden 2024 koulutusaihekokonaisuudet muodostuvat paljolti maaseutuverkoston toimijoiden toiveiden pohjalta. Näitä toiveita ja ehdotuksia on kerätty verkostotapahtumien yhteydessä ja sidosryhmäneuvotteluissa.

Maaseutuverkoston koulutuksia suunnataan niille tahoille, jotka välittävät EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden puitteissa tietoa edelleen omille sidosryhmätahoilleen. Koulutuksen ensisijaisena kohderyhmänä eivät siis ole tuensaajat, vaan EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden parissa toimivat hallintoviranomaiset, Leader-ryhmät, neuvojat, hanketoimijat ja muut tietoa edelleen välittävät sidosryhmätahot ja verkostot.

Koulutukset jaetaan kahteen kokonaisuuteen: maaseutuverkostoyksikön koordinoimiin sekä mahdollistamiin koulutuksiin. Koordinoitavissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on pääsääntöisesti maaseutuverkostoyksikkö. Maaseutuverkostoyksikön mahdollistamissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on yhteistyötaho. Maaseutuverkostoyksikön mahdollistamaa koulutusta toteutetaan pääsääntöisesti koulutuksen palvelupakettien kautta (ks. Liite 5. Palvelupaketit), mutta myös muu yhteistyö koulutusjärjestelyjen suhteen on mahdollista.

Maatalouspolitiikan suunnitelmakauden osalta mukaan maaseutuverkostotoimintaan tuli myös 1 pilarin toiminta. Viljelijätukikoulutusta ei voida alueilla enää järjestää hanketoiminnan puitteissa. Viljelijäkoulutukseen on pilotoitu uusi alueellinen koulutusmalli. Tämän koulutusmallin käyttöönottoa tuetaan mahdollisuuksien mukaan viljelijätukikoulutusten yhteydessä. Myös viljelijäkoulutukseen liittyvän koulutusmateriaalin jakoa pyritään keskittämään ja edistämään Maaseutu.fi-sivustolla maaseutuviestinnän koordinaattorien ylläpitämien alueellisten sivustojen kautta

Maatalouspolitiikan suunnitelmakauden myötä vaatimukset maatalousyrittäjien osaamiselle ympäristö- ja ilmastotoimien osalta korostuvat entisestään. Neuvonnalla on keskeinen rooli tämän osaamisen lisäämisessä. Maaseutuverkostoyksikkö tukee maa- ja metsätalousministeriötä ja muita keskeisiä sidosryhmiä neuvonnan täydennyskoulutuksen ja siihen liittyvien tilaisuuksien järjestämisessä.

Yhteistyötä tehdään myös Life-rahoituksen saaneen luonnon monimuotoisuutta edistävän valtakunnallisen hankkeen ja sen verkostokoordinointi ja koulutusosion kanssa. Hankkeen vetäjä tullaan palkkaamaan maaseutuverkostoyksikköön alkuvuonna 2024, kun hankkeen

rahoitus lopullisesti varmistuu. Koordinaattori tulee tekemään tiivistä yhteistyötä myös maaseutuverkostoyksikön kanssa.

Koulutusten yhtenä tavoitteiden onnistumisen mittarina käytetään tapahtumakyselyistä muodostuvia numeerisia kriteerejä. Maaseutuverkoston koulutusten yhtenä kriteerinä on pidetty keskiarvoa, joka on laskettu palautekyselyvastausten seuraavista osa-alueista: tapaamisen ajankohta, paikka, puhujat, ennakkoinformaatio sekä järjestelyt. Näitä arvioidaan asteikolla 1–5. Osa-alueiden yhteinen keskiarvo antaa varsin hyvän kuvan koulutustapahtuman tasosta. Palautekysely lähetetään sähköpostilla osallistujalistan mukaisesti kaikille osallistujille. Lisäksi verkostotapahtumien ilmoittautumisen yhteydessä kerätään tietoa tapahtuman kohdistumisesta eri sidosryhmätahoille. Koulutus- ja verkostotapahtumien sisältöön voi perehtyä tarkemmin vuoden 2024 koulutussuunnitelmassa liitteessä 3.

3.2.1 Neuvojen täydentävä koulutus

Neuvonnan avulla innovaatioita ja uudistumista voidaan edistää yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti. Neuvontaa annetaan niin Maatalouden neuvontapalvelut-järjestelmän, kuin muidenkin järjestäjien toimesta. Neuvonnan kysyntää tehostetaan kohdennetulla tiedonvälityksellä, jonka avulla voidaan tavoittaa myös passiivisia toimijoita. Verkoston toimenpiteillä edistetään neuvojen täydennyskoulutusta siten, että neuvojen verkostoituminen myös muihin innovaatioita edistäviin toimijoihin vahvistuu. Neuvoille pyritään järjestämään myös digityövälineiden koulutusta osana Maatalouden neuvontapalvelutoimintaa. Tavoitteena on lisätä sähköisten työkalujen käyttöä.

Täydentävien koulutusten räätälöintiä tehdään MMM:n, Ruokaviraston ja maaseutuverkostoyksikön yhteistyönä. Myös yhteistyö Luonnonvarakeskuksen koordinoiman AgriHubin, sen AKIS-verkoston sekä muiden älymaatalous-teeman parissa toimivien tahojen kanssa on tärkeässä roolissa neuvojen osaamisen kehittämisessä. Koulutusten tarvekartoitusta tehdään neuvojauutiskirjeen sekä järjestettyjen tilaisuuksien palautteen kautta. Maaseutuverkostoyksikkö järjestää tai mahdollistaa myös muita innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista tukevia toimia maaseutuverkoston välittäjäorganisaatioille ja muille kiinnostuneille tarpeen mukaan.

Neuvojen osaamista kehitetään vastaamaan uuden strategiasuunnitelman tavoitteita ja Maatalouden neuvontapalvelut-järjestelmän aihealueita. Ilmasto- ja ympäristö sekä sosiaalinen ehdollisuus ovat tärkeitä teemoja vuoden 2024 täydentävän koulutuksen tarjonnassa. Lisäksi neuvojen rooli AKIS-järjestelmän *tiedon välittäjinä ja jalkauntajina* nostetaan vahvasti esille. Neuvoista tulee valmentajia, jotka edistävät tuottajien tiedon hankintaa antamalla tähän työhön parhaat mahdolliset työkalut ja näiden käyttökoulutuksen. Neuvoja ei enää ole auktoriteetti, vaan hänen tehtävänä on toimia yhä enemmän tuottajan tukena, myös henkisen ja työssäjaksamisen tukijana. Teknologia ja asiantuntijajärjestelmät kehittyvät

sellaisiksi, että ne pystyvät hyödyntämään sekä erilaisten antureiden pelloilta ja tuotantotiloista tuottamia ajantasaisia tietoja, että muita tarkoituksia varten tuotettuja tietoja.

3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot

Maaseutuverkoston tehtävänä on edistää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston osapuolten välillä. Lisäksi maaseutuverkosto edesauttaa hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä. Nämä toimintatavat ovat läsnä kaikessa toiminnassa.

Maaseutuverkoston keskeinen tehtävä on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä verkoston toimijoiden kesken. Maaseutuverkosto tukee erilaisten yhteen sovitettujen ja yhtä aluetta laajempien hankekokonaisuuksien syntymistä ja uusien ideoiden leviämistä sekä ohjelman tuloksellisuuden lisääntymistä. Hyviä esimerkkejä kerätään kansalliseen ja kansainväliseen tarpeeseen kaikilta ohjelman prioriteettialueilta korostaen uusia ja tehokkaimpia toimintamalleja ohjelman toimenpiteisiin ja niiden toteuttamiseen liittyen. Lisäksi hanketoimijoiden verkostoitumista tuetaan temaattisten hanketreffien ja muiden hanketoimijoita kokoavien ja verkottavien tapahtumien kautta.

Hyvien käytäntöjen kerääminen ja jakaminen erityisesti vaikuttavuuden näkökulmasta tulee olemaan tärkeässä roolissa myös vuoden 2024 aikana. Tieto ei edelleenkään välity tarpeeksi tehokkaasti, ja tähän pyritään kehittämään uusia tehokkaampia toimintatapoja. Yksi uusi toimintatapa on maaseutuverkosto.fi -verkostoalusta, joka luo kohtaamispaikan kaikille maaseudun kehittäjille ja heidän hankkeilleen. Verkostoalustalle yhdessä AgriHubin kanssa rakennettava tietopankki edistää hyvien käytäntöjen keräämistä yhteen paikkaan. Haaste on tiedostettu yleisesti, sekä kotimaassa että Euroopan verkostossa, sama haaste on kaikilla verkostoilla.

Suomalainen maaseudun kehittämistyö kiinnostaa myös EU-tasolla. Euroopan maaseutuverkostoyksikön (EU CAP Network) lanseeraama Agriculture and Rural Inspiration Awards –kilpailu nostaa esille jäsenmaiden mielenkiintoisia hankkeita. Vuonna 2023 Suomesta lähetettiin kilpailuun kahdeksan hanketta (kaksi hanketta / kilpailusarja). Finaaliin (4.12.2023) tiensä selvitti näistä kolme, joista Korokausi voitti oman kilpailusarjansa. ARIA-hankekilpailun ja muiden Euroopan maaseutuverkoston kanavien kautta pyritään tekemään näkyväksi Suomessa tehtävää kehittämistyötä. Suomalaisia asiantuntijoita aktivoidaan myös osallistumaan Euroopan maaseutuverkoston eri työryhmien toimintaan, johon kansallinen maaseutuverkosto lähettää edustajiaan.

Maaseutuverkostoyksikkö on edustettuna Euroopan maaseutuverkoston pysyvissä työryhmissä. Nimetyt edustajat ovat työryhmissä ”Subgroup on Innovation and Knowledge

Exchange”, ”Subgroup on LEADER and Territorial Development” sekä ”Subgroup on CAP Strategic plans”. Lisäksi maaseutuverkostoyksiköstä on edustajat myös Euroopan maaseutuverkoston ohjausryhmässä ja assemblyssä.

Yhteistyö Itämeren alueen maaseutuverkoston kanssa on tiivistä. Sitä jatketaan myös vuonna 2024. Maaseutuverkostoyksikön toimesta järjestämme Itämeren alueen kollegoille joka kuukausi virtuaalisen kahvihetken, jossa vaihdamme vapaamuotoisesti hyviä käytäntöjä ja myös ideoimme, mitä voimme tehdä yhdessä. Tämä suuralueyhteistyön toimintamalli on monistettu Euroopan maaseutuverkostoyksikön toimesta myös muille alueille.

Vuoden 2023 aikana käynnistynyt neljän Itämeren maan (Latvia, Ruotsi, Suomi, Viro) yhteistyö EIP-hankkeiden kansainvälisen verkostoitumisen ja verkottamisen edistämiseksi jatkuu. Verkostoyhteistyön tavoitteena on mahdollistaa ainakin yksi synkronoitu EIP-haku, jossa tavoitellaan kansainvälisten EIP-hankkeiden syntymistä. Vuoden 2024 aikana tavoitteena on kansallisesti keskustella jokaisessa yhteistyömaassa kansainvälisen EIP-yhteistyön lisäarvosta ja tunnistaa erityisiä teemoja, joissa kansainvälinen yhteistyö tuo lisähyötyä. Lisäksi tunnistetaan hallinnon EIP-prosessin synkronoinnin paikkoja ja pyritään ratkaisemaan esiin nousevia haasteita hakujen synkronoinnin mahdollistamiseksi. Loppuvuonna mahdollisesti järjestetään jo kansainvälinen verkostoitumistilaisuus tai innovaatioleiri kansainvälisten kumppanuuksien synnyttämiseen. Yhteistyö täydentää aiempaa Network to innovate – webinaarisarjaa, jonka avulla hankkeiden tuloksia ja hyviä käytäntöjä on nostettu esiin kansainvälisesti.

Euroopan meri-, vesiviljely- ja kalatalousrahaston toimijoiden verkostoitumista edistämään on käynnistynyt kalatalousverkosto, ja yhteistyötä ja synergiaa verkostojen välillä edistetään verkostoalustayhteistyöllä. Kalatalousverkosto tulee olemaan osa maaseutuverkosto.fi-alustaa omalla pääsivulla. Tällä hetkellä pääsivut ovat maaseutuverkostolle ja AgriHubille erikseen. Kustannussäästöjen lisäksi samalla luodaan virtuaalinen kohtaamis- ja tiedonvälityspaikka maatalouden ja kalatalouden toimijoille.

Finlands och Sveriges landsbygdsnätverk har många gemensamma teman verksamhetsmässigt men även med tanke på Ålands särställning är det viktigt att utveckla samarbeten kring till exempel utbildnings- och nätverksträffar som kan ske på svenska. Samefrågor har även lyfts fram som tema där samverkan nätverksenheter emellan är att föredra. Nätverket samlas 4-6 gånger per år, mestadels digitalt men även fysiska nätverksträffar är att eftersträva.

Toimintasuunnitelmassa olevia maaseutuverkoston tapahtumia toteutetaan yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa. Alueiden oma aktiivisuus ja aloitteellisuus on keskeinen maaseutuverkostotoiminnan onnistumisen lähtökohta. Alueiden viestinnän tekijät osallistuvat aktiivisesti EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden viestintään ja viestintäverkoston

toimintaan. Hyviä alueverkostojen toimintamalleja tuodaan esille ja alueellisille verkostoille tarjotaan palvelupaketteja verkostotoiminnan mahdollistamiseksi.

Vuoden 2024 aikana järjestetään valtakunnalliset maaseudun kehittämisen ajankohtaispäivät sekä alueellisia maaseutuverkostopäiviä tarpeen mukaan. Lisäksi uuden rahoituskauden CAP-strategian ja siihen liittyvien mahdollisten aluestrategioiden valmistelujen pohjalta pyritään vahvistamaan alueellisten verkostojen toimintaa ja mahdollisten uusien verkostojen syntymistä.

Yhteistyössä maaseutuverkoston toimijoiden kanssa maaseutuverkostoyksikkö voi mahdollistaa myös muut tarpeelliseksi katsottavat alueelliset, valtakunnalliset ja kansainväliset maaseudun kehittämisohjelmien toteutusta edistävät tapahtumat.

Maaseutuverkostoyksikkö voi yhteistyössä alueiden kanssa organisoida myös mahdollisia muiden maiden maaseudun kehittämisen ryhmien ja edustajien vierailuja Suomessa sekä vastaavasti vierailuja muihin maihin.

4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA

Maaseutuverkoston rahoitussuunnitelma perustuu seurantakomitean hyväksymään EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden teknisestä avusta kansalliselle maaseutuverkostolle osoitettuun käyttösuunnitelmaan. Maaseutuverkostotoiminnalle osoitettiin vuoden 2023 alusta lukien teknisen avun 1. käyttöerässä 8 miljoonan euron rahoitus vuosille 2023-2026, jolla tuetaan maaseutuverkostotoimintaa. Lisäksi 2. käyttöerässä vuosille 2027-2028 on toimintaan osoitettu 2 miljoonaa euroa. Vuosittain budjetoidut varat ovat käytössä niin kauan kuin varoja on jäljellä ja vasta sen jälkeen siirrytään käyttämään seuraavan vuoden rahoituskiintiötä. Teknisen avun käyttösuunnitelmassa ensimmäisen rahoituserän varat vuosille 2023-2026 ovat käytettävissä vuoteen 2028 saakka.

Vastaavasti toisen rahoituserän varat vuosien 2026-2028 osalta ovat käytössä 2030 saakka. Maaseutuverkostotoiminnan puitteissa uuden kauden varat on otettu käyttöön rakenteiden osalta kesäkuun alussa vuonna 2023. Rahoituskauden henkilöstövuosien määrä on 65 htv:tä.

Vuoden 2024 budjetti on 2 056 800 euroa rahoituskauden 2023-2027 teknisen avun määrärahasta. Rakenteiden osalta EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023-2027 määräraha on otettu käyttöön kesäkuun alussa 2023. Kokonaisuudessaan määräraha on käytössä elokuun alusta 2023. Määrärahakokonaisuuksia koskevista erittelyistä on kerrottu tarkemmin taulukon jälkeisessä osiossa.

Rahoitussuunnitelma vuodelle 2024

	Budjetti 07-12.2023	Toteutunut 07-11.2023	Budjetti 01-12.2024
Henkilöstömenot	475 000	286 314	975 000
Muut kulut	2 000	0	4 000
Viestintä	300 000	115 607	500 000
Koulutus	104 160	126 749	288 900
Hyvät käytännöt ja verkostot	104 240	90 757	288 900
Yhteensä	985 400	619 428	2 056 800

Maaseutuverkoston kulut jaetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 mukaisesti maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin ja toimintasuunnitelman laatimiseen ja täytäntöönpanoon. Maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin (henkilöstömenot) sisältyvät kaikki maaseutuverkostoyksikön

henkilöstöön liittyvät kulut (palkkaus- ja sivukulut sekä matkakulut ja henkilöstön koulutukseen liittyvät kulut) sekä Ruokavirastossa sijaitsevan maaseutuverkostoyksikön muut yksikön toimintaan liittyvät kuluerät. Palkkauskulut sisältävät noin kymmenen kokoaikaisen henkilön palkkauskulut sekä mahdollisten määräaikaisten kausityöntekijöiden ja harjoittelijoiden palkkauskulut.

Toimintasuunnitelman kustannuksiin sisältyvät laajan maaseutuverkoston palvelut, esim. viestintään, koulutustilaisuuksiin, hyviin käytäntöihin ja verkostoihin liittyvät kulut.

Viestinnän kustannukset koostuvat Maaseutuverkosto.fi, Maaseutu.fi-, Landsbygd.fi-, Rural.fi, lähiruokapaiva.fi sekä laajakaista.info-sivustojen ja näiden alisivustojen kehitys- ja uudistustyöstä, julkaisujen (esitteet ja oppaat) sekä liitelehtien tuottamisesta, kuvituskuluista, maaseutuohjelmien pr-materiaalin tuottamisesta, kansainvälistymistä edistävän materiaalin tuottamisesta, messukuluista, Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelmien tiedotuskylttien tuottamisen kuluista, viestintäverkoston toimintaan ja koordinointiin liittyvistä kuluista sekä muista mahdollisista viestintäkuluista. Viestinnän toimenpiteet budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta:

- Maaseutu.fi
- Markkinointimateriaalit
- Messut
- Muut viestintäkanavat
- Painotuotteet
- Tiedotuskyltit
- Valokuvat ja videot
- Yleinen viestintä
- Tulostiedotus/vaikutustiedotus
- Laajakaistainfo.fi

Vastaavia tapahtumakokonaisuuksia on käytetty edellisen ohjelmakauden maaseutuverkostotoiminnan loppuraportoinnin yhteydessä, joten tapahtumakokonaisuuksia voidaan verrata myös edellisen ohjelmakauden raportointiin.

Koulutustapahtumat sisältävät maaseutuverkostoyksikön järjestämien, palvelupaketteina toteutettujen, yhteistyössä sidosryhmien kanssa järjestettyjen koulutustapahtumien ja ostopalveluna toteutettavien koulutusten kustannukset sekä monipuolisen koulutusmateriaalin tuottamisen.

Koulutuksia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta. Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan:

- EIP-koulutukset
- Elinkeinojen kehittäminen
- Hanketoimijoiden koulutukset
- Koordinointi- ja valtakunnalliset hankkeet
- Koulutusmatka-palvelupaketti
- Neuvo2020
- Koulutus palvelupaketit
- Kv-koulutukset
- Leader-koulutukset
- Muut koulutustapahtumat
- Viestinnän koulutukset
- Viranomaisten hallinnonalat
- Yhteisöllinen kehittäminen
- Rakennetukien koulutus
- Maaseutuparlamenrtti
- Gaalat
- Lähiruokapäivä

Hyvät käytännöt ja verkostot -kulut koostuvat verkostotapahtumista, analyysien teettämisestä sekä tulosten ja esimerkkien esilletuomisesta aiheutuvista kuluista. Lisäksi kustannukset voivat koostua muiden maiden vierailijaryhmien vastaanottamisesta, mahdollisista asiantuntijakuluista, kv-seminaareista ja mahdollisista eri sidosryhmien kanssa tehtävistä opintomatkoista (osa kustannuksista: muun muassa yöpymiset, kohdemaassa matkaohjelman kulut) Euroopan maihin sekä muista kansainvälistymisen edistämiseen liittyvistä kuluista.

Hyvät käytännöt ja verkostoituminen tapahtumia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta.

Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan.

- Ajankohtaispäivät
- Innovaatioleirit ja innovaatiokumppanuus (EIP)
- Kv-palvelupaketti
- Kv-työn tapahtumat
- Pohjoismaa-Baltia maaseutuverkostot
- Ohjausryhmätoiminta
- Valtakunnallisten hankkeiden arviointiryhmä
- Verkosto- ja hanketapaamiset

- Muut hyvät käytännöt ja verkostotapahtumat
- Älykkäät maaseudut
- Maaseutuverkosto.fi

Rahoitussuunnitelman puitteissa voidaan tehdä vuosittain muutoksia eri kululajien välillä.

LIITTEET

[Liite 1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä](#)

[Liite 2. Maaseutuverkostoyksikkö](#)

[Liite 3. Koulutussuunnitelma 2024](#)

[Liite 4. Viestintäsuunnitelma 2024](#)

[Liite 5. Palvelupaketit](#)